

Työllisyysasteen nostaminen osa-aikaisten lisätyöntarjoamisvelvoitteen poikkeuksella

Lisätyön tarjoamisvelvoitteeseen poikkeamismahdollisuus työvoimapolitiittisilla ja sosiaalisilla syillä:

- **Kaupat voisivat tarjota nykyistä enemmän työtä myös ns. sosiaalisen työllistämisen näkökulmasta, mikä samalla nostaisi työllisyysastetta.**
- **Esteeksi on muodostunut työsopimuslain (TSL 2:5 §) tiukka ja tulkinnanvarainen säännös osa-aikaisen etuoikeudesta lisätyöhön ennen uuden työntekijän palkkaamista.**
- **Ratkaisu: Säädetään osa-aikaisten lisätyöoikeuteen rajattu poikkeus; yritys voi poiketa lisätyön tarjoamisvelvollisuudesta tietyissä rajatuissa tilanteissa, jotka koskevat erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden, kuten osatyökykyisten, pitkäaikaistyöttömien, työttömien maahanmuuttajien tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten työllistämistä.**
 - **Samantyyppinen kokeilu on jo toteutettu 1.1.2015–31.12.2016 voimassaoleella poikkeussäännöksellä, joka oikeutti mm. kunnat työllistämään pitkäaikaistyöttömiä. Tarkemmin tietoa hallituksen esityksessä HE 198/2014.**

Työsopimuslaissa (TSL 2:5 §) on säädetty lisätyön tarjoamisvelvoitteesta osa-aikaiselle työntekijälle. Säännös velvoittaa työnantajaa, jolla on työsuhteessa yksikin osa-aikainen työntekijä: jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä hänen osa-aikatyötä tekeville työntekijöilleen sopiviin tehtäviin, työnantajan on tarjottava näitä töitä osa-aikatyöntekijöille.

Osa-aikatyö on kaupalle tärkeää, jotta kauppa elinkeinoelämän suurimpana työllistäjänä pystyisi palvelemaan asiakkaitaan mahdollisimman hyvin huomioiden voimakkaat asiakasvirtojen vaihtelut ja toimimaan silti kannattavasti yhä kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa (ml. verkkokauppa).

Kaupat voisivat tarjota nykyistä enemmän työtä myös ns. sosiaalisen työllistämisen näkökulmasta, mikä nostaisi samalla työllisyysastetta. Lisätyöntarjoamisvelvoite estää kuitenkin hyvin monen kaupan mahdollisuuden tarjota työtä muille kuin jo työsuhteessa oleville osa-aikaisille.

Kyseiseen lisätyön tarjoamispykälään on jo tehty yksi määräaikainen poikkeus kunnille, kuntayhtymille ja säätiöille (TSL 13:6). Väliaikainen kokeilu oli voimassa 1.1.2015–31.12.2016. Sen mukaan kunta, kuntayhtymä, yhdistys tai säätiö sai poiketa TSL 2:5 §:n säännöksestä tietyissä rajatuissa tilanteissa, jotka koskivat muun muassa kunnan työllistämisvelvoitteet alaisia pitkäaikaistyöttömiä sekä yhdistysten ja säätiöiden palkkatuella työllistämiä työntekijöitä (HE 198/2014 s. 40–41). Kokeilu oli TEMin selvityksen mukaan nähty hyvänä työnantajapuolella. Se oli vaikuttanut positiivisesti esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien asemaan, erityisesti yhdistykset ja säätiöt olivat palkanneet kyseisiä työntekijöitä enemmän.

Ratkaisuehdotuksemme on, että työsopimuslain kyseistä pykälää (TSL 2:5§) tulee työllistämisen edistämiseksi ”avata” niin, että yrityksille avautuu mahdollisuus työllistää erityisryhmiin kuuluvia henkilöitä. Heille tulee voida tarjota väylä työelämään kaupan kautta. Lakia tulisi vapauttaa työvoimapoliittisilla perusteilla. Poikkeamisoikeus lisäisi kauppoille työllistämisen mahdollisuuksia.

Lisätietoja:

Työmarkkinajohtaja **Anna Lavikkala**, Kaupan liitto
0400 406 088, [anna.lavikkala\(at\)kauppa.fi](mailto:anna.lavikkala@kauppa.fi)

